

REACTIE ABNAMRO

De transacties die aan ons zijn voorgelegd worden beschouwd als onderdeel van het fenomeen dat bekend is geworden onder de naam Russian Laundromat. Meer informatie is te vinden op <https://www.occrp.org/en/laundromat/the-russian-laundromat-exposed/>

De bank kan nooit ingaan op specifieke transacties van klanten.

Nadat de Russische laundromat in de pers is gekomen zijn de banken hierover in gesprek gegaan met De Nederlandse Bank. Wij verwijzen voor de uitkomst hiervan naar: <https://www.dnb.nl/nieuws/dnb-nieuwsbrieven/nieuwsbrief-banken/nieuwsbrief-banken-augustus-2017/dnb362523.jsp>

Bij dergelijke betalingen - ook wel third party payments genaamd- betalen derde partijen, niet zijnde de afnemers, voor goederen die door leveranciers daadwerkelijk zijn geleverd aan hun afnemers in het buitenland (in dit geval in Rusland). De derde partijen fungeren daarbij als tussenpersoon / agent / broker voor de Russische afnemers, omdat deze afnemers zelf niet kunnen betalen in Westerse valuta en de derde partij nodig hebben om hun lokale valuta (roebels) om te zetten en hun leveranciers te laten betalen in Westerse valuta. Dit was zeker in de tijd waarin dit fenomeen zich afspeelde vaak gebruikelijk, hetgeen ook kan blijken uit de publicatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in de bewuste periode over betalingsverkeer met Rusland ("*Het betalingsverkeer voor internationale transacties loopt via commerciële banken die daartoe zijn gemachtigd door de Centrale Bank. Russische bedrijven mogen deviezenrekeningen aanhouden bij de commerciële banken. Een betaling van een importtransactie kan een Russisch bedrijf rechtstreeks van zijn deviezenrekening laten overschrijven naar de rekening van de leverancier. De bank moet het contract waar de overschrijving betrekking op heeft, controleren. Omdat de roebel nog niet extern convertibel is, moeten internationale transacties in principe in convertibele valuta worden geoffreerd en berekend. Alle convertibele muntsoorten kunnen worden gebruikt, maar in het handelsverkeer met de EU geniet de euro en in mindere mate de US dollar de voorkeur. Internationale transacties moeten worden betaald door overschrijvingen per bank. Contante betalingen zijn verboden. Er vinden veel transacties plaats via offshorebankrekeningen.*").

De bank beschouwt third party payments als een verhoogd risico op fraude, witwassen en belastingontduiking, vanwege de vaak ondoorzichtige betaalstromen. In de praktijk blijkt dat het ook voorkomt dat leveranciers periodiek vooruitbetaald worden voor te leveren goederen waarbij er sprake is van afgeronde bedragen. Ook blijkt uit de praktijk bij geconstateerde third party payments aan onze klanten, dat er telkens sprake is van daadwerkelijke levering (en betaling) van goederen aan (in dit geval Russische) afnemers.

Wanneer dergelijke betalingen aan onze klanten worden geconstateerd, wordt contact opgenomen met de betrokken klant om duidelijkheid te verkrijgen over het legale karakter van de betaling en de relatie tussen klant (leverancier), afnemer en de betalende derde partij. Ook wijzen wij de klanten daarbij op de risico's verbonden aan dergelijke transacties. Zo ook bij de onderhavige door u aangehaalde transacties, indien duidelijk was of wordt dat er sprake is van third party payments. Indien het legale karakter (inclusief de herkomst van de gelden

waarmee de geleverde goederen betaald worden) onduidelijk blijft adviseren wij de klanten dit soort betalingen via onze bank te beëindigen, vanwege de risico's die daaraan verbonden zijn, zowel voor de klant als voor de bank. Onder andere de berichten in de pers (zoals destijds De Correspondent) hebben geleid en leiden tot intern onderzoek van dergelijke betalingen en tot event driven reviews in de business. Dit onderzoek bevestigt het beeld van third party payments en de daaraan ten grondslag liggende goederenleveranties zoals hierboven omschreven. Het onderzoek van de journalist van De Correspondent bij deze leveranciers leverde hetzelfde beeld op.

U heeft aanvullend gevraagd waarom een betaling niet opvalt indien de betalingsomschrijving niet strookt met de bedrijfsactiviteiten van de ontvanger. Third party payments zijn voor een bank moeilijk te detecteren in het reguliere blanco betalingsverkeer. Enerzijds omdat de bank veelal niet beschikt over de onderliggende gegevens van de afnemers van onze klanten en de inkomende betalingen hier niet tegen kunnen matchen. Anderzijds omdat het vergelijken van de betalingsomschrijving (die altijd bestaat uit vrije / ongestructureerde tekst) met de beschikbare gegevens over de bedrijfsactiviteiten - zeker in de periode waarin de onderhavige transacties plaatsvonden - een bijna onmogelijke opgave is. De betaalomschrijvingen kunnen eindeloos variëren van factuurnummers of contractgegevens tot een omschrijving van geleverde producten of geheel nietszeggende teksten en zijn daarom niet één op één te vergelijken met de beschikbare gegevens over bedrijfsactiviteiten van klanten. Bovendien betreft het dagelijks vele miljoenen transacties in het internationale blanco betalingsverkeer. Zoals uit de boven aangehaalde DNB nieuwsbrief kan blijken zijn banken, waaronder ook de ABNAMRO, voortdurend bezig met het verbeteren van hun monitoringsystemen, ook om dergelijke transacties beter te kunnen detecteren, maar het blijft voorsnog een uitdaging.